

Det store flytteslaget

Den gamle gårdsbygningen på Inderøya sto for fall. Men en gedigen flytteoperasjon ga «Husfrua» nytt liv som gjestehus.

Kos dere i Trøndelags perle, da! Bilutleieren i Trondheim sentrum har fått med seg at vi skal til Inderøy i Nord-Trøndelag, omkring halvannen times kjøring nordover. Vi kjører E6, vi kjører langs Trondheimsfjorden, vi kjører over verdens nest lengst skråkabelbru. Vi møter på usedvanlig mange skilt som forteller om innlosjering, museer, stier, kunstverksted og kultur. Og vi fortsetter oppover snirklete, trange og bratte veier, helt til vi ender opp på taket av Inderøy kommune.

DER OPPE, PÅ gården Sakshaug-Berg, troner «Husfrua» - ei typisk trønderlån, langt og smalt - og selvfølgelig hvitmalt.

Men «Husfrua» har ikke alltid vært «dronning på haugen». Huset sto opprinnelig på en annen gård, Litl-Gran, der det ble reist for over hundre år siden. Men uten bad og toalett inne, ble huset etter hvert stående tomt, og for fire år siden vurderte eieren å selge gårdsbygningen.

Det var da Lise Lyngsaunet Skrove (26) og Per Magnus Værdal (26), som er nevøen til gårdeieren, kom på banen. De hadde nylig gjort ferdig utdanning i Trondheim og ville flytte tilbake til Inderøya. De syntes det var «for gæli» at den gamle trønderlåna skulle forlate slekta, og endte med å overta huset. De visste også hvor det skulle stå, for de skulle overta gården der Per Magnus vokste opp høyere opp på øya.

- Det hele ble vel bestemt på ei helg. Huset var i veldig dårlig stand, men vi tenkte at «det er ikke så ille som det ser ut til». Jeg tror ikke dette prosjektet var så veldig gjennomtenkt, sier Lise og ler.

Det var heller ikke gjort i en fei å flytte et gammelt trehus på 50 tonn på smale trøndelagsveier. Men en oktoberdag i 2008 var «Husfrua» omsider på plass.

- Det var den mest spennende dagen i mitt liv. Både vi og entreprenøren var nok litt vågale, sier Per Magnus, og peker utover tunet og nedover de steile, smale bakkene som strekker seg ned mot sjøen.

- Huset ble flyttet åtte kilometer, og de siste bakkene måtte lastebilen få drahjelp av tre dum-

pere. Men det kom på plass, helt uten skader.

Da hadde paret også bestemt seg for hva huset skulle brukes til: Tilbud om kost og losji for både turister og bygdas folk.

ETTER ÅTTE MÅNEDERS HARDT arbeid med renovring, fulgte ni måneder med mye svette, kanskje noen tårer, og hvem vet; muligens en skvett blod. Men 20.juni i fjor kunne endelig «Husfruas» dører åpnes for de første gjestene.

– Vi hadde ikke gjort noe som helst for å markedsføre oss, med unntak av en annonse i lokal-avisa og noen flyers vi delte ut på ei lokal messe, forteller Lise.

DET BLE LIKEVEL EN travel sommer. Kjøkkenet var åpent både tidlig og seint, og de seks rommene huset mange overnattingsgjester.

Restaurant- eller hotellerfaring hadde ingen av dem. Sommerferie ble det lite av, men heldigvis har familie og venner frivillig tilbrakt mange timer på «Husfrua».

– Uten familie og venner hadde det ikke gått, mener Lise.

– Hvordan får dere tid til alt?

– Døgnet har jo 24 timer, sier Per Magnus og smiler.

– Men det har jo vært litt travelt dette første året, skyter Lise inn.

SJU MÅNEDER ETTER åpningen er gjesteboka til «Husfrua» godt brukt, og full av lovord. I sommerhalvåret er spisesalen supplert med et like stort uterom foran huset – med utsikt over hele Inderøy. Her serveres for det aller meste egenprodusert mat og produkter som ikke har hatt lange reiseveien fra opprinnelsesstedet. Julebord med levende musikk fra den antikke salmeboka og det like gamle orgelet, har det også vært her til de sene nat-tetimer. Voksne og barn som synes kyr er eksotiske, har gledet seg over kvigene som kom seg ut fra innhegninga og rautet rundt huset. Til og med en vielse har «Husfrua» blitt vitne til i løpet av sitt ny-renoverte liv.

Teselskap: Interiøret er holdt i antikk stil, både i soverommene og i oppholdsrommene.

Innbydende: Paret har prøvd å bruke fargepaletten som den var i 1867, med noe modernisering.

Lysekrone fra finn.no: Lise har brukt mye tid på å jakte på gamle skatter i antikk stil.

Rom for tre: - Vi ønsker oss veldig barnefamilier som gjester, sier Lise.

Realiserte drømmen: Per Magnus Værdal og Lise Lyngsaunet Skrove åpnet gjestehuset i fjor sommer.

Varm velkomst: På «Husfrua» serveres middag på tradisjonelt vis, med lokale råvarer.

Dekorativt: Rommene har hvert sitt særpreg, og er oppkalt etter husfruene som har regjert her.

Brudesuiten: For litt over tusenlappen får du leie det flotte «Gudrun-rommet».

Annen etasje: Her ligger de seks soverommene på rekke og rad.

Dramatisk: 18 meter lang, seks meter bred og femti tonn – men «Husfrua» ble likevel flyttet hel. Flyttingen tok ti timer, og på veien, som gikk gjennom Inderøya sentrum, måtte ca 20 strømledninger tas ned. I bakkene måtte lastebilen få ekstra drahjelp av kraftige dumpere. Foto: Privat.

«Huset var i veldig dårlig stand, men vi tenkte at «det er ikke så ille som det ser ut til». Jeg tror ikke dette prosjektet var så veldig gjennomtenkt.»

Lise Lyngsaunet Skrove

SELV OM KJØPET av «Husfrua» kanskje ikke var særlig gjennomtenkt, er lite overlatt til tilfeldighetene når det kommer til innredningen av allrommene og de seks soverommene i andre etasje.

– Vi tenkte egentlig å bruke fargene fra 1860-tallet, men de ble litt for mørke. Men vi har tatt utgangspunkt i farger vi fant da vi pusset veggene i huset, forteller Lise.

Per Magnus og Lise bestemte seg for å beholde mest mulig av 1800-tallsinteriøret. Noen Skeidar-møbler er kommet til i spisestua, men stilen er holdt ren og gammeldags, med moderne fargevalg. Lyse, duse toner på vegger og i tak, og ny parkett gir et luftig uttrykk.

– Vi gjorde det meste inne selv, men hadde profesjonell hjelp der det trengtes. Lise har, i samarbeid med en interiørarkitekt, stått for interiøret, forteller husbonden.

Da de gikk i gang med jobben, var det over tretti år siden huset sist ble malt innvendig.

– Moren til Per Magnus hadde tre søsken, og alle malte soverommene sine selv på syttitallet. De var grønne, gule og rosa.

HUSFRUA HAR SELVSAGT også sin egen brudesuite, «Gudrun-rommet», med forværelse, soveværelse og bad. På den innbydende, gamle senga ligger et lekert, hvitt, vevet sengeteppe, og på nattbordet ligger et antikt håndspeil, en kam og en børste i sølv. Alle de seks rommene i andre etasje er oppkalt etter husfruen som har regjert her i snart 150 år, og alle har fått hvert sitt spesielle særpreg. På det ene våker en mannekendokke i gammel bunad over de sovende. Vaskevannsfat og tilhørende mugger tar en tilbake til «Husfruas» barndom. Skuldrene senker seg her inne.

MEN Å STARTE EGEN virksomhet er ikke bare, bare. Lise og Per Magnus har ikke regnet med å tjene særlig med penger de første åra. Og neste sommer må de eie inn hjelp, for da vil sønnen Ole kreve sitt. Men Husfrua er uansett reddet for kommende generasjoner.

– Har dere noen råd til andre som kan tenke seg å gjøre noe liknende?

Lise og Per Magnus ser på hverandre et øyeblikk, før Lise smiler og sier:

– Du bør ikke vite for mye om jobben som ligger foran deg. Da kan du miste motivasjonen tidlig.

sondag@dagbladet.no

HUSFRUA

Hvem: Per Magnus Værdal, næringsmiddel-teknolog og melkebonde, og Lise Lyngsaunet Skrove (26), jurist.

Hvor: Gården Sakshaug-Berg på Inderøya i Nord-Trøndelag, som ble overtatt i 2006. På gården står minnesmerket om da Aasmund Olavsson Vinje satt der og skrev «Hers er eg fagre fjord og bygder».

Hva: Har restaurert det forfalne trønderlånet «Husfrua» til å bli et gjestehus for selskap og overnatting. Rommene har navn etter de tidligere husfruen på gården: Jonetta, Kristine, Gudrun, Kjerstina, Jenny og Magnhild.

Hvordan: Finansiert med banklån på to millioner, støtte på 400 000 kr fra Innovasjon Norge og 80 000 kr i støtte fordi de fyrer med biobrensel. Og mye dugnadsarbeid.